

Robusna Rezolucija

Author: [Ian Williams](#)

Iako je jezik rezolucije UN-a pun diplomatskih fraza, jasno je da ona sadrži sve uslove koje je postavio NATO.

Iako su diplomate najvećim delom zanemarile Ujedinjene nacije dok je trajalo NATO bombardovanje, pritisak povodom usvajanja rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija kojom bi se autorizovalo raspoređivanje međunarodnih snaga na Kosovu je reafirmisao ulogu Ujedinjenih nacija. Ratovi mogu da počnu bez ove organizacije, ali da bi se okončali potreban je Savet bezbednosti.

Kada je u četvrtak usvojena rezolucija o kojoj su se nekoliko dana ranije dogovorile velike sile, kosovski rat se odlučno približio svome kraju. Bez obzira što je reafirmisana uloga UN-a, uslove je čvrsto diktirao NATO.

Usvajanje rezolucije u G-8 predstavljalo je demonstraciju "robusne" diplomatije. U ponedeljak se rezolucija UN-a o Kosovu nasla u diplomatskom corsokaku. Rusi i Kinezi su bili odlučni da odlože njeno usvajanje dok bombardovanje ne prestane. NATO je odbijao da prestane sve dok Srbi ne počnu da se povlače. A Srbi su odbili da se povuku sve dok se ne usvoji rezolucija.

Na kraju je pobedila istrajnost NATO-a. Najslabija veza je popustila. Srbi su potpisali sporazum i otpočeli povlačenje. Samo nekoliko sati posle suspenzije NATO bombardovanja usledilo je usvajanje rezolucije u Savetu bezbednosti, koje, bez obzira šta kaže jugoslovenski predsednik Slobodan Milošević, predstavlja predaju.

Milošević i njegovi saveznici - koji su te nedelje odjednom demonstrirali novopronađeno postovanje legalnih odredbi sadržanih u Povelji UN-a - će naci malo razloga za utehu u samom tekstu.

Za razliku od diplomatskog zamagljivanja koje je bilo karakteristično za period od proteklih devet godina, u rezoluciji se nalaze samo kozmetički gestovi upućeni Rusima i Kinezima. Njena sustina legitimise vojnu okupaciju Kosova od strane NATO-a uz civilnu operaciju UN-a koja je do sada nevidjenih razmera.

Kako se blizilo glasanje, ono što bi bilo najbliže koncesiji koje je dobila Kina bila je recenica u preambuli kojom se potvrđuje Povelja UN-a i uloge Saveta bezbednosti. Rezolucija je usvojena sa četrnaest glasova za, nijedan protiv, uz uzdržavanje Kine.

Kozmetički sloj je veoma tanak. NATO se ne pominje direktno u glavnom tekstu rezolucije. Međutim, ona se ipak poziva na principe koje je usvojila Grupa 7 industrijskih zemlja i Rusija, kao i one koji su sadržani u dogovoru između Miloševića, predsednika Finske Martija Atisarija i ruskog izaslanika Viktora Cernomirdina od nedelju dana ranije, koji su uključeni kao aneksi.

"Bezbednosno prisustvo" na Kosovu sa "znacajnim ucescem NATO-a" će podnositi izveštaj zajedno sa Specijalnim predstavnikom UN-a Generalnom sekretaru Kofiju Ananu, koji će podnositi izveštaj Savetu bezbednosti UN-a. Specijalni izveštac UN-a ima zadatak da vrši koordinaciju sa vojnim komandantom, koji, kako izgleda, nema takvu odgovornost. Drugim recima, NATO vlada.

Iako se predviđa rusko ucesce, dok se uslovi tog ucesca dogovore i dok oni stignu, NATO će već zauzeti svoje položaje. Britanske diplomate su predvidele i sprecile bilo kakav pokušaj Srba da iskoriste rusko prisustvo kako ne bi doslo do de facto podele.

Uprkos kineskom protivljenju, rezolucija pada pod Poglavlje VII Povelje Ujedinjenih nacija, i time se odobrava upotreba sile zbog pretnje međunarodnom miru i bezbednosti. U aneksima i u dogovoru se jasno navodi da komandant "međunarodnog prisustva" ima pravo da upotrebi silu da bi sproveo dogovor.

Kineski ambasador u UN-u Sen Guofang je zastupao stav, da ce na osnovu teksta, svaka dalja upotreba sile zahtevati povratak u Savet bezbednosti. Medjutim, malo je verovatno da ce snage na terenu obracati paznju na njegovu interpretaciju.

Kinezi takodje nisu bili zadovoljni time sto je ukljucen zahtev da sve strane, ukljucujuci i medjunarodno prisustvo, saradjuju sa Medjunarodnim krivicnim sudom u Hagu, koji je takodje telo UN-a. Pod velikim pritiskom grupa koje se bave ljudskim pravima i tuzioca Luiz Arbur, saveznici su jasno dali do znanja da se o ovome ne moze pregovarati. Kinezi su takodje pokusali da izdejstvujaju da rasporedjivanje snaga bude vremenski ograniceno, i to opet bez uspeha.

Posto vojnu stranu ne cine mirovne snage UN-a kao takve - vec je to vise operacija tipa fransize kao sto su Stabilizacione snage (SFOR) u Bosni i Hercegovini ili one u Pustinjskoj oluji u Iraku - UN ne mora da snosi troskove za trupe. To znaci da Bela kuca ne mora da izlazi pred neukrotivi Kongres kako bi se odobrila sredstva za UN. To takodje znaci da ce Rusi sami morati da snose svoje troskove, sto kako su neke ne bas ljubazne diplomate sugerisale moze da umanjii njihov entuzijizam za ucesce koje bi bilo velikih razmera.

Naravno odnosi sa kosovskim Albancima i Oslobojilackom vojskom Kosova (OVK) su od velikog znacaja. U rezoluciji se pominje "demilitarizacija" OVK, a ne razoruzavanje. To znaci da sve dok nose uniforme, ali izbegavaju parade i obuku, Albanci ce biti u mogucnosti da se koriste pravom sadrzanim u Drugom amandmanu da nose oruzje -- ili da ga barem poseduju.

Ono sto je jos vaznije, a isto tako nejasno, je da se u rezoluciji spominje uloga UN-a u razvijanju "znacajne autonomije i samouprave...dok se ne postigne konacno resenje" i pominje se sporazum iz Rambujea. Ovo bi mogao da bude mac sa dve ostrice.

Na jednoj strani se u tekstu iz Rambujea implicira na tipicno nejasan diplomatski nacin da ce kosovski Albanci biti konsultovani o statusu pokrajine posle tri godine. Nezavisnost se ne iskljucuje eksplicitno. Ipak, kao i u Dejtonskom sporazumu za Bosnu, u njemu su predvidjene vladajuce strukture koje su veoma tesko sprovodive u praksi sto bi moglo da dovede do birokratskog zastoja u buducnosti - pogotovo u slucaju da pogresan tip civilnog sefa UN-a zauzme vodeci polozej.

Potruga za civilnim predstavnikom UN-a je u toku, a ime koje se najvise spominje je Atisarijevo, koji je bio sluzbenik UN pre nego sto se vratio u Finsku da bi usao u izbornu trku za predsednicku funkciju. Izgleda da su mu Amerikanci oprostili sto je dao izjave u javnosti u kojima je izrazio saosecanje sa situacijom u kojoj se Iracani nalaze pod sankcijama, dok izgleda da americki drzavni sekretar Medlin Olbajt jos uvek nije oprostila Karlu Biltu - izaslaniku za Balkan - za njegovu tolerantnost prema Srbima u Bosni. U UN-u se razmatra ideja da se imenuje privremeni administrator, kako bi se dalo vreme Atisariju da zavrshi poslove u Finskoj pre nego sto odstupi sa predsednicke funkcije na kojoj se sada nalazi.

Suocena sa uspostavljanjem protektorata u unistenoj zemlji, Zamenik generalnog sekretara UN-a Luiz Freset razradjuje planove za ovaj dzinovski projekat. Ovo bi ukljucivalo zaposljenje pod ugovorom drugih departmana i agencija. Za sada plan predvidja da ce se Organizacija za bezbednost i saradnju u Evropi (OEBS) pobrinuti za izbore, da ce Departman UN-a za Mirovne operacije dovesti policijsko prisustvo i organizovati lokalne snage, a Visoki komesarijat UN-a za izbeglice (UNHCR) i druge nevladine organizacije ce biti odgovorne za povratak izbeglica, dok ce Evropskoj uniji biti dat skup zadatak rekonstrukcije.

Jugoslovenski ambasador u UN-a Vladislav Jovanovic, ciji nejasni status mu jos uvek ne daje pravo glasa,

osudio je Savet bezbednosti da je "legitimisao vladavinu sile nad vladavinom prava." Proglasio je pobedu Beograda u odbrani protiv NATO agresije i u ocuvanju Kosva kao dela Jugoslavije. Takodje se pobunio da otvoreni mandat rezolucije predstavlja neprihvatljivo narušavanje suvereniteta Jugoslavije.

Imao je pravo, makar sto se ovog poslednjeg tice. Ukoliko vojni predstavnici NATO-a i diplomate ne zaborave lekcije koje su nedavno naucili u ophodjenju sa Milosevicema, tesko je zamisliti da ce Beograd ikada vladati Kosovom. NATO nije mogao da se bori za nezavisnost Kosova a da ne prekrši medjunarodno pravo. Ali malo je verovatno da ce se NATO boriti protiv nezavisnosti, ili dozvoliti Milosevicu da se umesa ukoliko kosovski Albanci glasaju za nezavisnost za nekoliko godina.

Ian Vilijams, dopisnik iz UN-a za magazin The Nation i autor knjige "Ujedinjene nacije za pocetnike, je vise godina bio americki urednik magazina IWPR-a WarReport.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[China](#)
[Albania](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/robusna-rezolucija>